

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA**

Biudžetinė įstaiga, Gynėjų g. 8, LT-01109 Vilnius, tel. (8 5) 239 6902, faks. (8 5) 239 6960, el. p. rinkim@vrk.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188607150

Kandidatui į Lietuvos Respublikos Prezidentus
Arvydui Juozaičiui

2019-05-10

Nr. 2-1264(2.10)

Viešajai įstaigai „LIETUVOS NACIONALINIS
RADIJAS IR TELEVIZIJA“

į 2019-05-08

Siunčiama tik el. paštu arvydas.juozaitis3@gmail.com
ir lrt@lrt.lt ; mindaugas.aušra@lrt.lt

**DĖL RAŠTO „PRAŠYMAS DĖL LRT ATSIKALYMO VYKDYTI LIETUVOS
RESPUBLIKOS PREZIDENTO ĮSTATYMO 46 STR. 6 DALĮ IR GINČO IŠSPRENDIMO“**

Vyriausioji rinkimų komisija (toliau – Komisija) 2019 m. gegužės 8 d. gavo kandidato į Lietuvos Respublikos Prezidentus Arvydo Juozaičio (toliau – Kandidatas) raštą „Prašymas dėl LRT atsisakymo vykdyti Lietuvos Respublikos Prezidento įstatymo 46 str. 6 dalį ir ginčo išsprendimo“ (toliau – Prašymas). Kandidatas nurodo, kad viešoji įstaiga „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ (toliau – LRT) pažeidžia teisės aktus, nepagrįstai atsisakydama suteikti jam galimybę pateikti atsakomąją nuomonę.

Kandidatas Prašyme pateikia informaciją, jog 2019 m. balandžio 23 d. LRT radijo laidoje „Ryto garsai“ buvo paskelbta, esą Kandidatas *į Lietuvą pasikvietė Vokietijos kraštutinius dešiniuosius, pasisakančius už Krymo aneksiją ir prieš imigrantus*. Kandidatas, nurodydamas, jog paskleista informacija neatitinka tikrovės, 2019 m. balandžio 25 d. raštu kreipėsi į LRT ir pareikalavo paneigti tikrovės neatitinkančią informaciją bei suteikti jam atsakymo teisę. LRT 2019 m. balandžio 29 d. raštu atsakė Kandidatui, kad LRT paskelbtas teiginys atitinka tikrovę. Be to, LRT nurodė, jog vadovaujantis Visuomenės informavimo įstatymo 54 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatomis, viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui netaikoma redakcinė atsakomybė ir jie neatsako už tikrovės neatitinkančios informacijos paskelbimą, jeigu jie nurodė informacijos šaltinį ir ji buvo anksčiau paskelbta per kitas visuomenės informavimo priemones, jeigu ši informacija nebuvo paneigta per ją paskelbusias visuomenės informavimo priemones. Atsižvelgdamas į LRT atsakymą Kandidatas prašo, kad Komisija įpareigotų LRT vykdyti Lietuvos Respublikos Prezidento įstatymo 46 straipsnio 6 dalies nuostatas – iki rinkimų dienos suteikiant Kandidatui atsakomosios nuomonės teisę radijo laidoje „Ryto garsai“.

Be to, Prašyme Kandidatas nurodo, kad minėtoje radijo laidoje buvo paskelbta, esą Kandidato sukurtas Sambūris LIETUVA YRA ČIA „visuomeninio rinkimų komiteto pavidalu stengsis patekti į Europos Parlamentą“. Dėl pastarojo teiginio Kandidatas paaiškino, jog LRT pripažino, kad tokia informacija buvo neteisinga ir paskelbė paneigimą, todėl Komisija dėl šių aplinkybių nepasisako.

Komisija išnagrinėjo Kandidato Prašymą ir pateiktus dokumentus (Kandidato raštą LRT ir pastarosios atsakymą) bei kitą viešai prieinamą informaciją. Komisija pažymi, jog teisės aktai Komisijai nesuteikia teisės vertinti, ar paskleista informacija atitinka tikrovę, ar ne. Kartu Komisija atkreipia dėmesį, jog LRT, teigianti, esą jai netaikoma redakcinė atsakomybė, nes informacija apie Vokietijos „kraštutinius dešiniuosius, pasisakančius už Krymo aneksiją“ buvo paskelbta per kitas

visuomenės informavimo priemonės, laidoje „Ryto garsai“ nenurodė paskelbtos informacijos šaltinių.

Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 46 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kad „visuomenės informavimo priemonės, paskelbusios kompromituojančią medžiagą apie kandidatą į Respublikos Prezidentus, kandidato į Respublikos Prezidentus ar jo patikėtinio reikalavimu privalo ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki rinkimų dienos paskelbti kandidatą į Respublikos Prezidentus ar jo patikėtinio atsakomąją nuomonę.“ Minėtame įstatyme nėra sąvokos, apibrėžiančios, kokia informacija laikytina kompromituojančia medžiaga. Be to, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatyme nėra įtvirtintas mechanizmas, kuriuo vadovaujantis Komisija turėtų teisę įpareigoti visuomenės informavimo priemonę paskelbti kandidato atsakomąją nuomonę.

Komisija, atsižvelgdama į kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose rinkimus, įtvirtintus nuostatus (Seimo rinkimų įstatymo 52 straipsnio 2 dalis, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 49 straipsnio 2 dalis), laikosi nuomonės, jog kompromituojančia medžiaga pripažįstama tokia informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad šie nebalsuotų už konkretų kandidatą, ir kurioje pranešama kandidatą negatyviai apibūdinanti žinia.

Vertinant LRT paskelbtus teiginius, kuriuos pats kandidatas įvardija jį kompromituojančiais ir neatitinkančiais tikrovės: „Į *Lietuvą pasikvietė Vokietijos kraštutinius dešiniuosius, **pasisakančius už Krymo aneksiją ir prieš imigrantus***“, Komisija mano, jog tai yra Kandidatą negatyviai apibūdinanti, kompromituojanti medžiaga, galinti paveikti rinkėjus. Komisija pažymi, jog ši LRT paskelbta informacija yra prieštaringai vertintina ir buvo paskelbta nenurodžius pirminių informacijos šaltinių.

Dėl aukščiau nurodytų aplinkybių Komisija 2019 m. gegužės 9 dienos posėdyje pritarė sprendimui, kad LRT turėtų sudaryti galimybę Kandidatui paskelbti savo atsakomąją nuomonę toje pačioje visuomenės informavimo priemonėje, t. y. Lietuvos radijo eteryje, tokios pačios apimties, kiek eterio laiko truko paskelbta kandidatą negatyviai apibūdinanti žinia (apie 20 sekundžių trukmės) tokia pačia forma iki prasidedant agitacijos draudimo laikotarpiui (30 valandų iki rinkimų pradžios), prieš Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų pirmąjį turą.

Komisija pažymi, jog Kandidatas, pageidaujantis pateikti atsakomąją nuomonę, privalo aiškiai suformuluoti atsakomosios nuomonės tekstą tik į negatyviai jį apibūdinančią žinią („Į *Lietuvą pasikvietė Vokietijos kraštutinius dešiniuosius, **pasisakančius už Krymo aneksiją ir prieš imigrantus***“ ir pateikti jį LRT.

Pirmininkė

Laura Matjošaitytė

